

Projektnummer: 127615

Pulje: OUP 2011

Sags nr.: 133.89J.261

Udvikling og udbredelse af åbent værksted

Fag, tværfaglighed og flerfaglighed

Indholdsfortegnelse

Baggrund	3
Anbefalinger	4
Formål	6
Indhold og fokus.....	6
Valg af metode	8
EUC Nord – B&A – Åbent Værksted – En beskrivelse	9
Pædagogisk arbejdsgrundlag.....	10
Rammer	11
Teorilokale	11
Praktiklokale	11
Andre lokaler	12
Kurser i åbent værksted	13
Organiseringsformer.....	14
Undervisningsmetoder	17
Evaluering	19
Den gode velkomst	19
Refleksionsrunde	19
Det gode farvel	20
Opfølgning på kursusforløbet.....	20
Deltagerforudsætninger	21
Underviserforudsætninger	21
Undervisningsmaterialer	22
Diagram over undervisningsmaterialernes opbygning	23
Forventningsafklaring og afstemning	25
Arbejdstidsaftale	26
Relationer til nærmeste aktører.....	27
Udvikling af Åbent Værksted – tanker og idéer fra workshop	29
Bilag 1 – Eksempel på strukturer og progression – Svejseuddannelser	35

Baggrund

Udbud af AMU kan på nogle områder være udfordret af, at der ikke er nok kursister, der tilmelder sig til planlagte hold med aflysning til følge. Endvidere er der nogle udfordringer med at synliggøre AMU for små virksomheder og tilbyde de helt rigtige kurser til dem, så der er et match mellem deres behov og efteruddannelsestilbuddet.

EUC Nord har gennem de seneste tre år eksperimenteret med efteruddannelse indenfor bygge- og anlægsområdet efter principperne i "åbent værksted". For EUC Nord har det været et gennembrud i løsning af de problemer, der er med at få kursister på uddannelserne. For EUC Nord har det været en succes. Deres brugere er særdeles tilfredse med tilbuddet af flere årsager:

- Der er kort tilmeldelsesfrist til kurser med løbende optag, løbende afslutning
- Der er sikkerhed for gennemførelse
- Individuel undervisning med udgangspunkt i den enkeltes erfaringer og behov
- Der undervises tvær- og flerfagligt
- Åbent værksted dækker behovet for medarbejderuddannelse, når det er mest hensigtsmæssigt for virksomheden og medarbejderen, en fordel for især små virksomheder

Fleksibiliteten og brugervenligheden i strukturer for åbent værksted kan med fordel spredes og implementeres på andre uddannelsesinstitutioner indenfor bygge- og anlægsområdet.

I tillæg til opfyldelsen af uddannelsesmålene i de enkelte kurser, som afvikles side om side, betones de tværfaglige og flerfaglige snitflader. Det er en væsentlig nyskabelse i bestræbelser på at levere efteruddannelse, der svarer til de behov der er i branchen. Det giver en god dynamik i undervisningen, og det skaber bedre samarbejde og kommunikation på længere sigt på byggepladserne. Indenfor bygge- og anlægsområdet er det en unik form for efteruddannelse.

Der er dog stadig en række udfordringer i åbent værksted: Organisering og administration, at faglærere har de rette kompetencer og mod på undervisningsformerne her, tilpasning af undervisningsmaterialet til aktiviteter i åbent værksted og endelig udvikling af "studiemiljø"/indretning af lokaler.

Anbefalinger

Der er behov for at sprede og videreudvikle former for åbent værksted som passer til både bygge- og anlægsbranchen og erhvervsskolerne. Det bunder blandt andet i at efterspørgslen på de enkelte kurser er for lav til at en normal holdstørrelse kan etableres. Hvis kurser ikke udbydes eller aflyses opnår virksomheder og deres medarbejdere ikke den efteruddannelse, de har brug for, og skolens uddannelsesaktivitet bliver mindre.

Åbent værksted muliggør endvidere en fleksibel gennemførelse, hvor kursisters behov og læringsstil kan tilgodeses individuelt. Der er således mange gode grunde til at etablere og udvikle åbent værksted, måske endda som en væsentlig del af alle afholdelsesformerne.

De primære anbefalinger omkring etablering er:

- Analyse af, hvor det er vanskeligt at få tilstrækkeligt med tilmeldinger til fulde hold, dvs. eksempler på undervisning, der bliver aflyst på grund af for få tilmeldinger. Bedømmelse af, hvad det mulige eller normale grundlag er for et givet uddannelsesmål.
- Afklaring af, hvad en fleksibel undervisningsform bør omfatte og vurdering af hvad der kan indgå i et åbent værksted. Forskellige kombinationsmuligheder skal overvejes.
- Afklaring af hvilke uddannelsesmål det vil være hensigtsmæssigt at integrere og afvikle i åbent værksted. Det betyder samtidig, at det skal vurderes hvilke uddannelsesmål, der ikke vil kunne fungere i åbent værksted
- Både ledelse og faglærere bør vurdere hvordan faglærersammensætningen skal være i åbent værksted. Der er eventuelt tværgående uddannelsesmål som retter sig mod flere faggrupper, og her kan der være indholdsmæssig fællesmængde.

Erfaringerne med åbent værksted peger endvidere på følgende anbefalinger når åbent værksted igangsættes:

- Alle de medarbejdere, der bliver involveret på skolen, skal være med på ideen
- Der skal udarbejdes en hensigtsmæssig model for udbud og undervisning i forhold til efterspørgsel (hvilke kurser, hvor mange deltagere?)
- Der skal være fastlagte og sikre procedurer for tilmelding og afslutning af den enkelte kursist, og det betyder, at der skal være et tæt samarbejde mellem faglærere og kursistadministration
- De fysiske rammer (lokaler og udstyr) samt undervisningsmaterialet skal være egnet til åbent værksted
- Evalueringsformer (udover anvendelsen af *viskvalitet*) skal passe til åbent værksted – mere løbende og individuel evaluering er nødvendig
- Virksomheder og kursister skal informere om undervisningsformen, senest i forbindelse med tilmelding

Det er blandt andet disse anbefalinger og forhold vi går nærmere ind på i det følgende materiale, og skal forstås som en inspiration til de institutioner der vil fremme og arbejde med formen *åbent værksted*.

Videreudvikling af Åbent værksted gennem strukturer og progression – inspiration fra svejseområdet

Projektet omhandler uddannelser indenfor BAI's område, men erfaringer fra andre områder er også vurderet. Her vil vi fremhæve modeller indenfor erhvervsskoler der udbyder svejseuddannelser. De modeller vi har fokuseret på, er hvor alle svejsekurser udbydes i åbent værksted. Kurserne indgår i en struktur, der er ordnet i særlige progressioner. Der er løbende optag og løbende afslutning individuelt, og kursisten kan fleksibelt tage et kursus af f.eks. 5 dages varighed ved at veksle mellem uddannelse på skolen, et par dage hjemme i virksomheden og derefter afslutte uddannelsesmålet. Kursisterne opnår de enkelte uddannelsesmål i forskellige tempi, og kan gå videre til næste uddannelsesmål i strukturen som eventuelt fører frem til en særlig samlet kompetence og/eller certificering.

Strukturerne på svejseområdet kan ses i bilaget.

Modellen kan ikke direkte overføres eller sammenlignes med uddannelser og strukturer under BAI, men modellen kan eventuelt inspirere til at tænke forskellige strukturer i uddannelser og progressioner hen imod samlede kompetenceområder/jobprofiler mere systematisk ind i åbent værksted. Det ville muligvis kunne styrke udbuddet på BAI's område.

Formål

Undervisningen i åbent værksted skal være med til at bygge bro mellem traditioner og fornyelse, og uddannelsesforløbene lægges til rette i et samarbejde mellem den enkelte håndværker, virksomheder og skolens undervisere. I åbent værksted er et helhedsorienteret perspektiv, nytænkning af processer og arbejdsorganisering i fokus. Det betyder, at undervisningsformen og indholdet bidrager til at håndværkere kan agere kreativt og innovativt i samarbejde mellem de forskellige fag på byggepladserne.

Hovedformålet med projektet er at beskrive en struktur for åbent værksted, som er en udbygning og videreudvikling af tilbuddene til brugerne af AMU i åbent værksted. Projektet skal gøre processen med at danne og drive åbent værksted lettere for uddannelsesinstitutioner, samt videreudvikle koncepterne for åbent værksted, så de tilpasses brugernes forskellige behov. Omdrejningspunktet i projektet er at arbejde med afholdelsesmetoder og udvikle uddannelsesstrukturer i åbent værksted. Særligt hvordan flerfaglige og tværfaglige processer tilrettelægges pædagogisk og didaktisk i åbent værksted, og hvordan emnerne arbejdsmiljø, informations- og kommunikationsteknologi samt samarbejde/kommunikation integreres bedre i undervisningen.

Faglæreruddannelse og kvalificering i forhold til afholdelsesmetoder og – former vil være i fokus i projektet. F.eks. skal faglærerne give individuel kompetencevurdering (IKV) plads i åbent værksted, da det er oplagt at bruge modellen til at kompetencevurdere i forhold til flere uddannelsesmål. Projektet skal synliggøre, at alle afholdelsesformer kan rummes i åbent værksted. Når det gælder uddannelsesområder indenfor kommunikation, samarbejde og organisation, vil projektet undersøge, hvorvidt afholdelse som *split-kurser* vil være et attraktivt tilbud.

Formidlingen og spredningen sker ved, i samarbejde med skolerne, at analysere praksis for åbent værksted for på den baggrund at udarbejde nye idéer og struktur i åbent værksted, som kan fungere og tilpasses lokale forhold.

EUC Nords praksis optimeres i projektet, og erfaringerne herfra er fundament og udgangspunkt for det videre arbejde med struktur for åbent værksted regionalt.

Indhold og fokus

I det åbne værksted udbydes en række af BAI's uddannelser indenfor murer- og tømrerområdet samt malerområdet (FKB 2209 Bygge- og anlægsopgaver i lettere materialer - FKB 2211 Bygge- og anlægsopgaver i tungere materialer – FKB 2215 Bygnings- og automaling samt skilteproduktion mv.) Det er store efteruddannelsesområder, og det er disse, der tages udgangspunkt i, i projektet, suppleret med andre relevante FKB, som skolerne har godkendelse til.

Projektet tager udgangspunkt i en model for åbent værksted, der fungerer og efterspørges, og som der er en stor tilfredshed med hos brugerne af AMU på EUC Nord. EUC Nords praksis i åbent værksted er vokset ud af eksperimenter og forsøg, men er ikke analyseret og beskrevet.

I projektet analyseres, beskrives og videreudvikles denne praksis. Udover EUC Nord deltager tre andre skoler; Syddansk Erhvervsskole, Erhvervsskolen Nordsjælland og Københavns Tekniske Skole. På baggrund af analysen og beskrivelsen gennemarbejdes og videreudvikles de elementer, som skoler og undervisere må forholde sig til i forbindelse med åbent værksted. På den måde kan åbent værksted etableres og blive levedygtigt på andre uddannelsesinstitutioner.

Elementerne er blandt andet følgende:

Organisering af åbent værksted, hvilke faglærerkompetencer, der er nødvendige, pædagogisk tilrettelæggelse, hvordan undervisningsmateriale skal tilpasses aktiviteter i åbent værksted, hvordan der udvikles "studiemiljø" og hvordan lokaler indrettes efter de forhold, der er på en given skole. Endvidere vil projektet beskæftige sig med forskellige skolekulturer (tilgang til faglighed, tvær- og flerfaglighed, samarbejde og snitflader mellem erhvervsuddannelsesområdet og arbejdsmarkedsuddannelser) og hvordan lokale tendenser i krav fra branchen håndteres. Med dette tænkes på de variationer, der kan være i efterspørgsel af typer af efteruddannelse, f.eks. faglige, tværfaglige eller flerfaglige ønsker.

Projektet tilrettelægges på følgende måde:

I første fase af projektet foretages en analyse og beskrivelse af, hvordan der undervises i åbent værksted.

I anden fase bruges denne analyse til at generere nye idéer til, hvordan åbent værksted kan videreudvikles. Dvs. idéer til hvordan åbent værksted kan organiseres og administreres, hvordan faglærere kompetenceudvikles til at kunne fungere pædagogisk i åbent værksted, hvordan undervisningsmaterialet tilpasses aktiviteter i åbent værksted, og hvordan lokaler skal indrettes indretning. Endeligt forfølger projektet idéer til, hvordan man skaber et godt "studiemiljø".

Tredje fase omhandler udvikling og planlægning på baggrund af analysen og idéer til videreudvikling. Undervisningsmaterialer tilpasses aktiviteterne i åbent værksted og pædagogiske og didaktiske overvejelser beskrives.

Efter tredje fase udbydes uddannelser i åbent værksted. Dette sker i ordinær drift på skolerne. I fjerde fase, som er afprøvningsfase, evalueres undervisningen, herunder undervisningsmaterialer og opgaver, samt strukturen for åbent værksted.

I femte fase formidles resultaterne af projektet. Projektets resultater præsenteres for alle skoler på BAI's årlige konference for samarbejde mellem skoler og efteruddannelsesudvalg.

Endvidere udpeges en faglærer som "ambassadør" og instruktør for åbent værksted, som vil fungere som konsulent for skoler, der skal i gang med åbent værksted. I denne fase igangsættes også faglæreruddannelse i undervisning i åbent værksted. Til dette ansøges om midler særskilt.

Vi gør opmærksom på, at vi i projektet først havde planlagt en tilrettelæggelsesform, som sigtede mod udarbejdelse af en drejebog. Dette sigte er undervejs ændret af følgende årsager:

Vi har i projektet ikke formidlet resultaterne som en egentlig drejebog/manual, fordi det i projektforsøget blev tydeligt, at modeller for åbent værksted skal udvikles ud fra de lokale forhold, dvs. erhvervsskolernes relationer til målgruppen, fysiske forhold på skolerne, faglærerkompetencer etc. Rapportens side 9- 28 er derfor inspirationsmateriale til skoler, der vil i gang med åbent værksted og afsnittet kan således læses som en række gode råd om organisering af undervisning, indretning af lokaler, undervisningsmetoder og pædagogik og underviserforudsætninger. I rapportens side 29-34 er en redegørelse for resultaterne af en workshop, og har som formål, dels at gøre de nødvendige elementer og kvaliteter i åbent værksted mere tydelige, dels at forsøge at videreudvikle åbent værksted. Selve observationerne og evalueringerne, som rapportens anbefalinger bygger på er ikke vedlagt i rapporten.

Disse anbefalinger er skrevet på baggrund af analysen, som er foretaget gennem deltagelse, observationer og evalueringer i og af åbent værksted.

Udover de beskrevne projektsresultater leveres disse produkter:

- Anbefalinger til etablering og drift af åbent værksted
- Inspirationsmateriale for skoler, der vil etablere åbent værksted
- Notat om tanker og idéer til videreudvikling af åbent værksted

Valg af metode

Analysen og beskrivelsen af åbent værksted sker i samarbejde mellem EUC Nord og konsulenter for BAI. Efter denne fase deltager alle skoler og konsulenter for BAI i en fælles workshop, som har som formål at udvikle nye idéer og skitsere strukturer for åbent værksted. Konsulenter for BAI opsummerer og formidler til projektdeltagerne. I afprøvningsfasen fungerer faglærere som konsulenter for de andre skoler og evaluerer aktiviteter og praksis i samarbejde med konsulenter for BAI. Metoden til indsamling af data vil overvejende ske gennem deltagende observation. Derefter afholdes workshop for projektdeltagerne hvor aktiviteterne og resultaterne samt evalueringen fremlægges og drøftes. Dette udmunder i en drejebog for åbent værksted, som formidler en struktur for praksis og principper i åbent værksted.

BAI samarbejder med konsulenter, EUC Nord, Syddansk Erhvervsskole (Odense) og Københavns Tekniske Skole i projektet. Fra EUC Nord deltager to nøglepersoner i udviklingen af åbent værksted på EUC Nord: Hans Ulrik Møller, uddannelseschef for Håndværkerakademiet på EUC Nord og initiativtager til udviklingen af Håndværkerakademiet samt faglærer Finn Petersen mfl. som er primus motor i udviklingen og driften af åbent værksted.

EUC Nord – B&A – Åbent Værksted – En beskrivelse

EUC Nord – B&A Åbent Værksted - En beskrivelse

Lss, jhs, soeb

Udvikling og udbredelse af Åbent Værksted

Praksis i murerafdelingen, B&A, EUC-Nord.

Dette dokument beskriver praksis, som anskuet af de undervisere der har udviklet, udvikler og arbejder med efteruddannelse, organiseret som åbent værksted, i murerafdelingen, B&A, EUC-Nord.

Pædagogisk arbejdsgrundlag

Det pædagogiske arbejdsgrundlag tager udgangspunkt i individuelt tilrettelagte uddannelsesforløb, med kursistopgaven som det centrale omdrejningspunkt for forløbet. Kursistopgaven kan variere fra prædefineret individuelle opgaver til kursistdefinerede sjakopgaver i form af caseopgaver og enkelte tilfælde af projektopgaver. Fælles for opgaveformuleringerne er et udgangspunkt i problembaseret læring med krav til selvstændighed og refleksion i -og over udførelse, tilrettelagt og faciliteret ud fra tanken om læring og kompetenceudvikling i direkte nærhed af kursistens, valg, behov og forudsætninger.

Rammer

Nedenstående vil være en kortfattet beskrivelse af de ydre rammer som er til rådighed for undervisningen i åbent værksted på EUC Nord i Hjørring.

Teorilokale

Åbent værksted råder som udgangspunkt over et teorilokale. Dette lokale ligger i umiddelbart forbindelse med det praktiklokale som er tildelt åbent værksted, hvilket er helt optimalt, da det giver store muligheder for fleksibilitet i undervisningen. Lokalet er forsynet med vinduer ud til praktiklokalet, som er medvirkende til at forbinde de to lokaler og afstanden og udsynet bevirker at vejen fra teori til praksis og omvendt bliver ganske kort.

Lokalet har en naturlig opdeling i form af murede buer, som adskiller nogle computere langs den ene væg fra den øvrige del af lokalet. Dette forhold bevirker at man kan sidde rimeligt ugeneret og arbejde med disse, sideløbende med at der finder anden undervisning sted i lokalet, hvilket er en stor fordel, da der som oftest arbejdes med flere fagspecifikke emner på en gang. Foruden de 5 computere og en printer, som lokalet p.t. er udstyret med, er der i lokalet også: lofthængt projektor, fjernsyn som primært bruges i forbindelse med undervisning i mindre grupper, tavler og whiteboards, samt andet for undervisningen

nødvendigt Av-udstyr.

Ud over de i ovennævnte afsnit murede buer, er væggene udsmykket med gamle håndtegninger som er sat i glas og ramme hvilket bidrager til en hyggelig og faglig atmosfære.

Indretning m.m. i teorilokale

Som et led i at skabe en egen kultur omkring åbent værksted, men også som et forsøg på at i mødekomme lidt af den "skurvognskultur" som de fleste af kursisterne kommer med, spises frokosten sammen. Dette foregår på den måde at der hver morgen kommer frisk brød, smør og marmelade ned til lokalet. Kursisterne skærer og smører det de selv har lyst til og stik mod hvad der normalt er gældende praksis indtages maden i undervisningslokalet, som for øvrigt også er udstyret med en automatisk kaffebrygningsmaskine. At alle er sammen til dette "måltid" er en meget vigtig del af kulturen i åbent værksted. Her udveksles erfaringer, her udvikles nye netværk og den enkelte kursist for ideer og inspiration til faglige emner som efterfølgende kan efterprøves og bearbejdes på det åbne værksted.

Praktiklokale

Som allerede nævnt ligger det praktiklokale som åbent værksted har råderet over i direkte forbindelse med teori lokalet, men også i direkte forbindelse med øvrige praktik lokaler i afdelingen. Dette giver mulighed for i pressede situationer at inddrage dele af disse i åbent

værkstedstedsregi. Lokalet har en størrelse som under normal belastning muliggør at udvalgte kursistarbejder kan blive stående i en længere periode, så lokalet ud over at være et praktiklokale også i perioder kan få karakter af et showroom til inspiration for såvel gamle som nye kursister, samt eventuelt besøgende gæster.

Lokalet er forsynet med egen blandeplads/vaskerum, samt med trykluft og integreret støvsugeranlæg som bidrager til et godt arbejdsmiljø. Her ud over er der også monteret en flexskorsten som muliggør afprøvning af diverse ovnbyggerier. I den bagerste del af lokalet er opført et mindre rum, hvor alt specialværktøj og skæremaskiner til brug for flisearbejde er anbragt. Det at det relativt dyre værktøj er anbragt for sig selv er med til at give det status og har den effekt, at kursisterne instinktivt fornemmer at her er noget værktøj man skal passe godt på. Ud over det værktøj som er anbragt i "fliserummet" er der i praktiklokalet følgende værktøjer: stor pudsemaskine som anvendes i forbindelse med diverse kurser i puds på tillægsisolering, forskellige elektriske save, samt de håndværktøjer som er nødvendige for at afvikle de udbudte kurser. Vigtigt er det at værktøjet altid er på omgangshøjde med det nyeste tilgængelige værktøj på markedet, da dette er forbundet med en rigtig god signalværdi.

Andre lokaler

Ud over de to nævnte lokaler som åbent værksted suverænt råder over, er der mulighed for efter behov, at benytte følgende lokaler:

Et mindre lokale/rum som egner sig fortrinligt til individuelle samtaler og samtale med enkelt grupper (2-3 pers.).

En elevkantine som ligger i forbindelse med praktiklokalerne og som oftest bruges til kollektive beskeder, samt til opsamling på et i gang værende emne, hvis det andet teorilokale er i brug.

Separat skærerum som kan benyttes sammen med afdelingens øvrige elever. Rummet bruges primært til skæring af mursten i forbindelse med udførelse af forskellige murede konstruktioner.

Materialelager i direkte forbindelse med praktiklokale fælles med øvrige elever og aktiviteter i afdelingen

Kurser i åbent værksted

Der udbydes i vores åbne værksted et bredt udvalg af kurser, hvor alle murerfagets aspekter kan komme i spil på såvel det teoretiske, som på det praktiske plan. Kurserne er på trods af et stort udvalg af forskelligt rettede aktiviteter, dog hele tiden forsøgt udbudt, således at de afspejler det behov der aktuelt er brug for virksomhederne i vores lokalområde. Et eksempel på dette er behovet for viden om arbejdet med tillægsisolering og puds, hvor der her har været et akut behov for viden som derfor har kunnet afspejles i vores udbud af kurser på dette område.

Kurserne udbydes forskelligt. Som individuelle uddannelsesforløb, hvor udgangspunktet er de enkelte kursisters teoretiske og praktiske standpunkter på de valgte kurser, og hvor vægtningen af de enkelte elementer på kurset er tilpasset kursisten. Som tilrettede kurser, hvor vægtningen af emner på et valgt kursus sker på baggrund af ønsker fra virksomhed og/eller kursist. En tredje mulighed er tematiserede forløb, som er en pakke af kurser der på indhold og progression er helt eller delvist forbundne.

Tema; fliser vådrum her afløbsløsninger

Organiseringsformer

Åbent værksted betragtes i sig selv som en organiseringsform, i denne overordnede ramme for organiseringen arbejder vi med en variation af sociale organiseringer, som varierer alt efter om de tager udgangspunkt i kursisten eller underviseren.

Kursister

Sideløbende holddannelse

Når undervisningen organiseres med udgangspunkt i kursisten (valg af emne, m.m.) kan der være tale om holddannelse som det kendes fra traditionelt afviklede kurser, oftest på baggrund af emne. Inden for holddannelserne kan der, så igen, være gruppeopdelinger.

Sjak

En anden væsentlig organisering er grupper hvor kursisterne har et fælles emne eller opgave. Organiseringen afspejler sjakorganiseringen som kendes fra praksis. Ved at danne sjakkene på samme måde og ud fra de samme kriterier som det sker i praksis, er nogle af de problemer, som normalt kendes fra gruppearbejde i undervisningssituationer elimineret, f.eks. har de fleste kursister simple konflikthåndteringsværktøjer. Samlet er begrundelsen at vi kan inddrage kursisters (som hovedregel) store erfaring og høje kompetenceniveau på dette felt.

Sjakorganiseringen giver en række fordele i forhold til samarbejdsintentionerne, den problembaserede læring og erfaringsudvekslingen. Herudover bidrager organiseringen til en rationel anvendelse af lærerressourcen i det instruktioner og oplæg kan holdes for en gruppe.

Makkere

At arbejde i makkerpar udgør den mindste sociale organiseringsform. Den understøtter akkurat som sjakorganiseringen, opgaveløsning, læring og kompetenceudvikling på en måde, der er velkendt af kursisterne, udover fordelene af en kendt ramme for læring, giver det underviseren maksimal mulighed for, at arbejde med kursisters erfaringsudveksling og sidemandsoplæring.

Fælles aktiviteter for alle deltagere

Eksempler er foredrag, studieture, besøg af eksterne undervisere m.m., disse udbydes som hovedregel valgfrit til alle også selvom de ikke er direkte tilknyttet det pågældende kursusmål. Det sker ud fra tanker om at tilbyde noget til alle, en dynamik, det giver god ressourceanvendelse, når tidsomfanget er begrænset griber det ikke negativt ind på målopfyldelsen.

Individuelt

Individuelle undervisningsforløb bliver planlagt for alle, i videst mulig omfang forsøges det herefter at koble kursisterne sammen i en af de andre organiseringer. Der er tilfælde hvor dette ikke er muligt på grund af uddannelsesvalg, antallet af kursister m.m. når der således ikke opnås en social organisering som udspringer af arbejdet, forsøges vi så at skabe sociale relationer via pauser, oplæg, foredrag, refleksionsrunde og andet.

Gruppearbejde, her faglærere fra andre skoler

Undervisere

Undervisningens organisering har indflydelse på underviserens opgaver og funktioner.

I forhold til de forskellige kursistorganiseringsformer ser underviserens roller og opgaver således ud:

Alle underviserer er på:

Her er underviserens opgave typisk informerende oftest i forbindelse med opstarter, afslutninger og samlinger.

Makkere:

Undervisere som makkerpar anvendes ofte ved nye kurser og specielt ved tematiseringer, her er der som regel en opdeling med en hovedlærer og en bilærer. Tematiseringerne relaterer til et speciale, det er så den underviser med specialet der har hovedlærerrollen.

Hold undervisere:

Her ligner underviserens opgaver den helt traditionelle lærerrolle i klasseorganiseringen.

Eksempel på kobling af organiseringer og aktiviteter

Tematiseret Fyraftensmøde i direkte forlængelse af undervisningstiden. Der er leverandører som præsenterer materialer, demonstrationer og networking, arrangementet er her placeret i forbindelse med et uddannelsesforløb i udvendig tillægsisolering og pudssystemer.

Velkomst og præsentation ved faglærer

Kursister og inviterede deltagere

Networking og produktpræsentationer

Demonstration af maskiner og værktøj

Teknisk demo og produkthåndtering

Markedsføring og kontakter

Undervisningsmetoder

Generelt anvendes de fleste gængse undervisningsmetoder i vores udgave af åbent værksted. Der er dog et særligt fokus på problembaseret undervisning, i enkelte tilfælde, når der er mulighed for det, går vi skridtet videre og arbejder med udgangspunkt i projektorienteret problembaseret undervisning (PPU).

I tråd med formuleringerne i det pædagogiske arbejdsgrundlag og målsætningen om større kursistaktivitet, selvstændighed og refleksion, er ønsket at kursisterne udvikler egne problemdefinitions- og løsningskompetencer, eller i hvert fald lyst til at arbejde med at udvikle dem. Heri ligger også en udfordring, nok endda et opgør, med en mere traditionel kursistrolle præget af en klart modtagende elevorienteret tilgang.

Problemformuleringen kan bestå af kursistens egne behov f.eks. et ønske om at arbejde med eksempler på gesimsløsninger til eget nybyggeri, det kan være en speciel opgave som skal udføres for en kunde, hvor løsningseksempler gennemarbejdes. Et eksempel er også et ønske om at behandle en bestemt teknik eller fagområde.

Eksempler på problembaseret projektorienteret undervisning for murere:

Pejs muret efter Rumfordprincippet

Skalmuret og beklædt pejs i elementer fra Schiedel

Opgaven her er et eksempel på en murersvend der har gennemarbejdet pejsetyper med henblik på en opgave som hans mester havde fået, løsningerne skal dels danne grundlag for rådgivning af kunden og dels sikre den murerfaglige udførelse af detaljer m.m.

Eksemplet på næste side er et sjak, som ønske om at arbejde med storformatfliser da de har erfaringer men ønsker at uddybe med teori om flisetyper, fremstilling og anvendelse samt praktisk bearbejdning af håndtering og klæb m.m.

Sjakket består af fire svende fra samme virksomhed, som så yderligere får en anden kursist med. Gruppen tegner og projekterer egen opgave med eksempler på anvendelse af forskellige typer fliser med en variation af teknikker.

Forarbejde til gulv

Løft og håndtering

Klargøring og klæb

Evaluering

Som et centralt pædagogisk værktøj, i åbent værksted, har vi opbygget en evalueringskultur, hvor kursisten, fra første møde med skolen, introduceres til en løbende evaluering. Ved hjælp af forskellige evalueringsredskaber og gennem den løbende evaluering er vi i stand til at; justere undervisningen efter forudsætninger, behov og ønsker hos kursisterne, at imødekomme ønsker fra vore samarbejdspartnere og ikke mindst at udvikle afdelingen.

Den gode velkomst

Vores evaluering starter ved kursets opstart med det vi kalder "Den gode velkomst", som handler om, at den enkelte kursist introduceres til arbejdet i det åbne værksted, hvilke særlige forhold, der gør sig gældende i forbindelse med den måde, vi har tilrettelagt AMU i murerafdelingen. Kursisterne orienteres om rammer og vilkår for deltagelse i det åbne værksted med hensyn til lærerdækning og gensidige forventninger. Under denne introduktion til det åbne værksted indbydes kursisterne til at de løbende kan komme med kritik, forslag m.v.

Et andet fast indslag i evalueringskulturen er vores morgenrunde, som er en fælles samling over en kop kaffe i teorilokalet, hvor kursisterne fortæller, hvad de arbejder med og stort og småt diskuteres.

Refleksionsrunde

Som en del af kursistens uddannelsesforløb praktiserer vi noget vi kalder "refleksionsrunde".

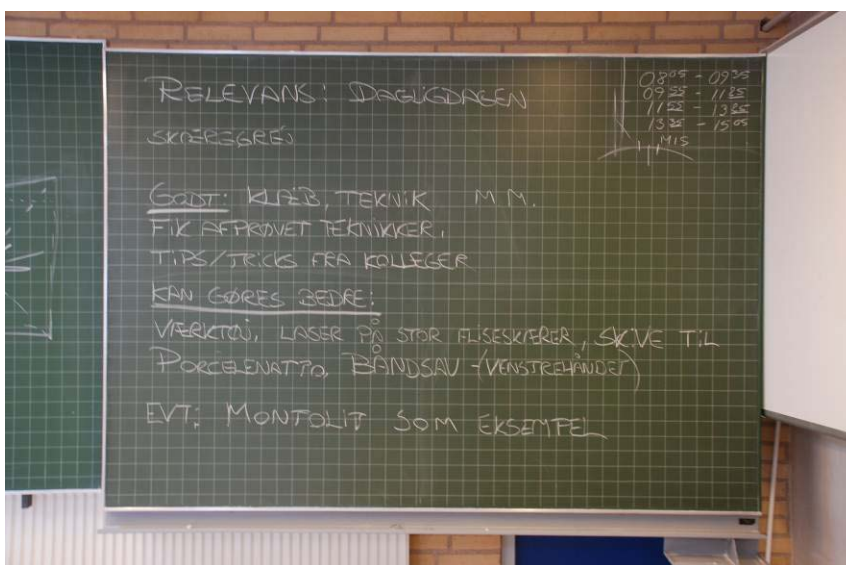
Denne evaluering foregår i praktiklokalet, hvor kursisterne i dialog med underviseren præsenterer deres opgaver for alle de andre kursister, som er i åbent værksted. Kursisterne fortæller om de erfaringer, både gode som dårlige, de har fået ved at arbejde med opgaverne.

Gennem alle vore løbende evalueringer, men især med denne midtvejsevaluering kan vi ved hjælp af en styret og anerkendende dialog, dels opnå at skabe en refleksion hos kursisten, som fremmer læring, dels justere på sværhedsgraden af opgaven så kursisten bliver udfordret på eget niveau, inspireret af tanken om zonen for nærmeste udvikling.

Det gode farvel

Som afslutning på uddannelsesforløbet evaluerer kursisterne i VisKvalitet og vi foretager en formel mundtlig evaluering som vi kalder "Det gode farvel". Vi har i teamet opstillet en spørgeramme, som der plukkes fra. En af overskrifterne er proces, herunder hvilke forventninger kursisten havde inden kursets begyndelse, Udbytte af undervisningen (ikke kun tilfredshed), Indhold, Fysiske forhold og Markedsføring, herunder hvordan kursisten havde fået kendskab til det pågældende kursus. Vi noterer de forskellige tilbagemeldinger og diskuterer efterfølgende disse med resten af teamet.

For at undgå "evalueringstræthed" er vi meget fokuserede på ikke at spørge om noget som vi ikke kan eller vil lave om på. Det er vigtigt at kursisterne, som for manges vedkommende er gengangere fra år til år, kan se at evalueringen anvendes konstruktivt og at tidligere evalueringer, har medført konkrete justeringer af praksis. Det giver kursisterne en oplevelse af at den tid, de bruger på evalueringen, tjener et formål og kommer andre til gode.

Supplerende evaluering, her er temaet storformatfliser

Opfølgning på kursusforløbet

Inden for det første kvartal efter at kurset er afholdt, udsender vi et spørgeskema som opfølgning på kursusforløbet. Vi udvikler løbende spørgeskemaet, som udelukkende har fokus på spørgsmål, som er vigtige for teamet at få besvaret. Det betyder, at det ikke er et enslydende skema, der sendes ud fra gang til gang, men at der er fokus på de temaer, som vi i særlig grad ønsker at få en tilbagemelding på. Det betyder også, at spørgeskemaet kan varieres fra gang til gang.

Deltagerforudsætninger

Organiseringen af vores åbne værksted er opbygget således, at kursisterne har mulighed for at tilmelde sig vore kurser med meget kort varsel. For at kunne håndtere den kompleksitet af nye og gamle kursister, der er følgen af det åbne indtag, har vi i teamet en faglærer som foretager den første afklaring med kursisterne og udfører alt formalia vedrørende kurserne. Denne lærer modtager også alle forhåndstilmeldinger og har derfor et godt overblik over hvilke kurser der køres. Med den viden kan han, i samråd med os andre, ved modtagelse af nye kursister sætte uddannelsesforløb sammen, så alle kursister, som ønsker det samme kursus får det samtidigt. Når uddannelsesforløbet er tilrettelagt overtager den lærer, som er ansvarlig for undervisningen den videre afklaring, med henblik på at sammensætte sjak og finde den rigtige kompleksitet af kurset.

En del af vore kursister kender vi på forhånd. Vi har mange faste kunder i form af tidligere elever og mestre.

For at afklare deltagerforudsætningerne hos de kursister vi ikke kender så godt på forhånd, anvender vi en spørgeteknik, som kursisterne er vant til fra skurvognen/arbejdspladsen. Ved at spørge ind til deres netværk, hvilket firma de er/har været ansat ved, hvad deres arbejdsområde har været, hvem de danner sjak med, deres årgang, deres faglige erfaringer også med kursusmålet, kan vi danne os et rimeligt godt billede af kursisterne.

Ud fra denne typologi afklaring – nærmest en slags typologi - har vi en mulighed for at sammensætte sjak og tilrette kurset, både hvad angår indhold og kompleksitet.

Senere i forløbet har vi så mulighed for at justere kompleksiteten ved vores løbende evalueringer og refleksionsrunden.

Underviserforudsætninger

Specialeundervisning – hver lærer har specialer:

Hver af de deltagende undervisere har specialer. Dette valg er truffet for at have så højt videns og kompetenceniveau, hos lærerne, som muligt men også for at kunne sikre informationsøgning og bearbejdning af ny viden til undervisningsmateriale m.m..

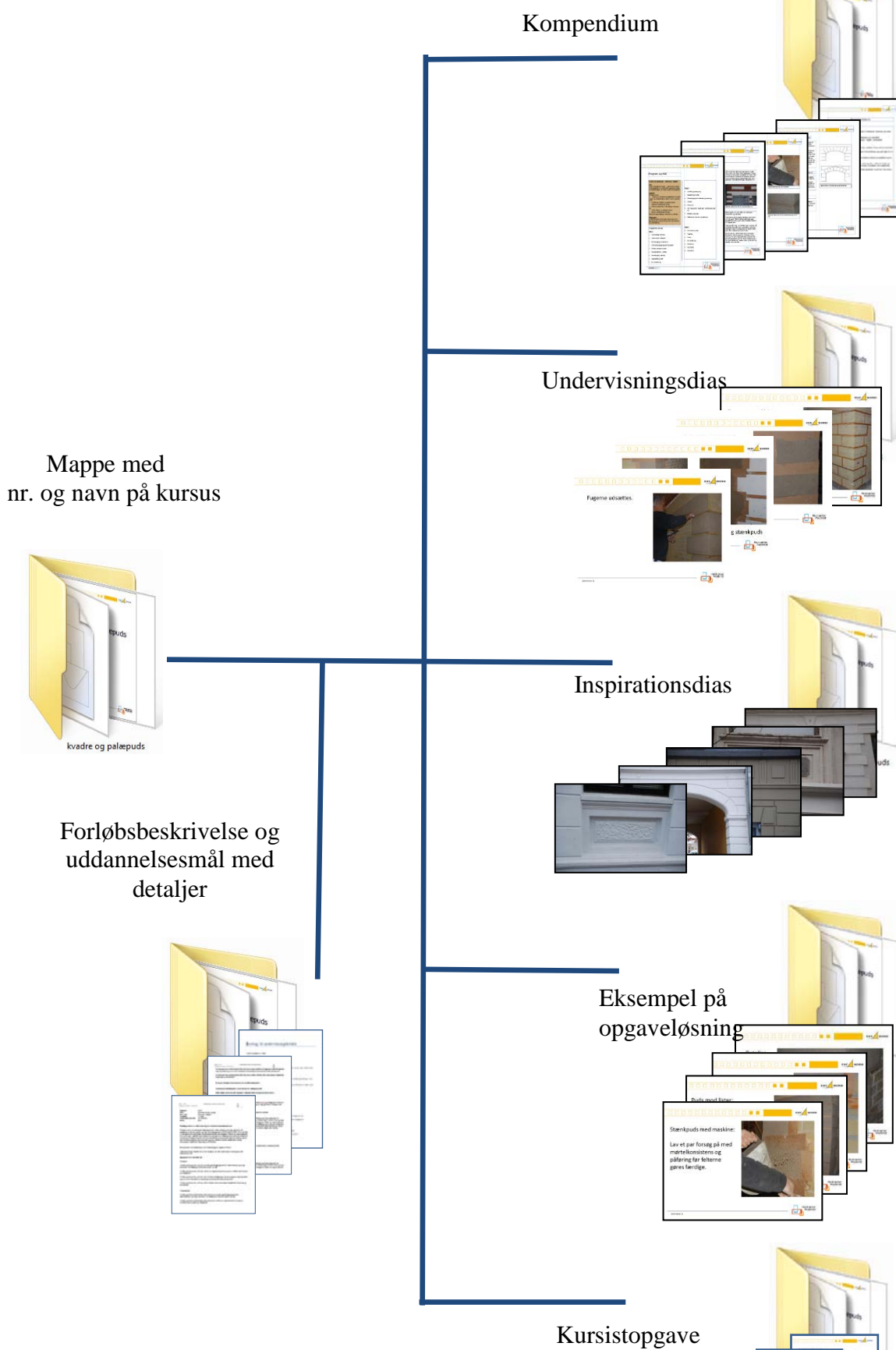

Undervisningsmaterialer

Undervisningsmaterialet som vi anvender i åbent værksted er, grundet de mange forskellige, samtidige aktiviteter som foregår i værkstedet, udført og sammensat på en måde, der skaber maksimal selvstændighed hos kursisterne. Dermed ikke ment at kursisterne er overladt til sig selv. Der er altid en underviser tilstede, men for at en lærer kan håndtere flere samtidige kurser, er undervisningen inden for hvert kursusmål sammensat af en variation af metoder f.eks. er de mere foredragsprægede og lærestyrede aktiviteter spredt ud over hele forløbet i små lektioner. Hvornår der holdes et foredrag, oplæg, instruktion, producentbesøg eller lignende i et kursusmål meddeles kursisterne om morgenen og alle interesserede i det åbne værksted inviteres til at deltage. Det undervisningsmateriale som kursisterne præsenteres for, er under stadig udvikling, strukturen i materialet holdes ensartet fra kursus til kursus, således at kursisterne i et uddannelsesforløb kan genkende strukturen fra et uddannelsesmål til et andet og umiddelbart anvende materialet. Vi har lavet en overordnet skabelon for hvad kursusmaterialet skal indeholde. Hvordan den enkelte underviser så anvender materialet kan variere og tilpasses kursist og situation.

Diagram over undervisningsmaterialernes opbygning

-Skabelon der anvendes til alle kursusmål

Undervisningsmaterialet indeholder:

Kompendium med ensartet layout indeholdende: kursusmål, aktiviteter, program, intro til emnet, emnebehandling, kursistopgave, bilag og links/kilder/litteratur.

Forløbsbeskrivende vejledninger

Undervisningsdias/PowerPoint

Den gode opgave

Inspirationsdias/PowerPoint

Forslag til undervisningsforløb

Til underviser

Undervisningsmaterialet ligger på vores drev og kan frit kopieres eller printes af kursisterne.

Forventningsafklaring og afstemning

En fast procedure, ved opstart af nye kursister er "den gode velkomst", som består af en personlig samtale med den faglærer som udfører alle formalia vedrørende kurserne. Gennem samtalen afklares kursisterne med hensyn til deres ønsker om kursusmål. Endvidere afstemmes ikke bare kursisternes forventninger til kurset, men også vore forventninger til deres indsats. Som understøtning til denne forventningsaftale får alle kursister udleveret en pamflet indeholdende: de økonomiske forhold for kurset, arbejdsform i det åbne værksted, praktiske oplysninger omkring lokaler og værktøj, forplejning, brug af pc-er, m.m.

Pamfletten er indsat i et ringbind hvori kursisterne kan samle relevant materiale som de samler under kurset. For de kursister som ønsker at få materialet digitalt indeholder ringbindet også en USB-Stick.

Som afslutning på et kursus mødes vi alle i teorilokalet til en uformel sammenkomst over en kop kaffe, hvor kursisterne får udleveret deres kursusbevis. Denne sammenkomst, som vi kalder "det gode farvel", er både en evaluering og opfølgning af kurset. Kursisterne opfordres til at komme med deres uforbeholdne mening om kursusforløbet, både godt og skidt. Sammenkomstens uformelle form, som minder om en god snak i skurvognen, gør at kursisterne føler sig på hjemmebane og alle deltager i samtalen. Det vores erfaring at kursisterne er glade for denne afslutning af kurset. Lærerteamet får i hvert tilfælde god feedback på, hvad som har været godt eller skidt ved forløbet, og kan tilpasse vore kurser herefter.

Arbejdstidsaftale

Arbejdstidsaftalen er struktureret med tanken om at imødekomme de særlige behov og forudsætninger der er ved arbejdet i Åbent Værksted.

Der opereres med et mindste antal kursister på 4 som krav for at holde åbent – ledelsen fastsætter åbningstider

I åbningstiden er den ugentligt 37 undervisningstimer

Der tildeles en fast timesats/kursist – faldende efter 14. kursist

Af denne tildeling udregnes underviserens forberedelsestid efter en fast faktor.

Forberedelsestiden disponeres af underviser og kan ikke skemalægges eller placeres som en del af undervisningstiden eller tilstedeværelsestiden i åbent værksted.

I det omfang tildelingen/kursist x kursistantallet ikke er tilstrækkeligt til at underviser kan have 37 undervisningstimer fordeler underviseren undervisningstiden over ugen, dette foregår ud fra pædagogiske overvejelser og i forhold til den enkelte kursists uddannelsesforløb.

Den resterende del af tiden op til de 37 timer har underviseren tilstedeværelsespligt. Denne tid kaldes tilstedeværelsestiden. Underviseren tildeles supplerende arbejde i tilstedeværelsestiden. Dette kan være i form af pædagogisk udviklingsarbejde, opsøgende arbejde eller andet arbejde der er muligt at udføre under hensyn til effektivitet og tilstedeværelse.

Relationer til nærmeste aktører

Det har vist sig at være alfa og omega i driften og udbuddet af aktiviteter i vores åbne værksted at vi til stadighed bearbejder vores lokal område i form af arrangementer og forskellig rettede aktiviteter i, men også ud af huset. Følgende er eksempler på sådanne tiltag.

Fyraftensmøder hvor lokale leverandører inddrages og nye tiltag på produkter, processer og værktøj inden for murerfaget præsenteres og hvor mestre, eventuelle kunder og svende inviteres, har vist sig at være af stor værdi for vores åbne værksted. Det giver os mulighed for at pleje vores netværk samtidig med at vi får præsenteret vores efteruddannelsesprogram for en stor skare af potentielle kunder, som ved denne lejlighed oplever vores åbne værksted, som fremadrettet og på omgangshøjde med det nyeste inden for faget.

Opsøgende arbejde i perioder med vejrlig, men også i al almindelighed, har vist sig at være nødvendigt. Denne foregår både telefonisk og ved udsendelse af nyhedsbreve som kort beskriver kommende tiltag og aktiviteter. Her ud over laves der også opsøgende arbejde i form af besøg på byggepladserne, hvor vores efteruddannelsesprogram præsenteres for de svende og mestre, som er på pladserne.

Et godt samarbejde med lokalafdelingen af fagforeningen (3F) har vist sig givende på flere fronter. Dels ved de hvad der rør sig på byggepladserne og dels er de kraftigt medvirkende til at arbejdsløse svende får viden om de muligheder de har for at efteruddanne sig på EUCNORD i åbent værksted. Dette sker blandt andet ved, at de i forbindelse med den øvrige kontakt de har til svendene også sender vores efteruddannelseskalender ud.

Det er sket, at tidligere kursister efterfølgende har haft behov for support ude på byggepladsen, når de skulle udføre en arbejdsdisciplin tillært på åbent værksted. Dette er et område vi meget gerne vil udbygge yderligere, da det giver en respekt og et omdømme hos både svend og mester, samt dennes kollegaer der fremadrettet kan bidrage til flere kursister i åbent værksted.

Hvor det i et givet kursus kan være relevant benytter vi os af eksterne undervisere, men med det i mente at den lærer som afvikler kurset altid er til stede. På denne måde er vi med til at sikre os, at vi altid er informeret om de sidste nye tiltag inden for et bestemt område, samtidig med at vi fastholder de gode relationer til vores leverandører og understøtter vores netværk.

Vi gør til stadighed meget for at præge "vores egne" lærlinge og deres mestre i retning af de muligheder de har for efteruddannelse. F.eks. ved skolebesøg som afslutning på deres lærlinges hovedforløb og i forbindelse med at lærlingene afslutter deres uddannelse på skolen. Vi har i vores åbne værksted mange sideløbende aktiviteter, en af disse er valgfri påbygning. Alle lærlinge har ret til 4 ugers valgfri påbygning, og for de mestre som på grund af vejrlig o.a. for en kort periode kan have svært ved at finde fagligt relevant arbejde til sin lærling er det en oplagt mulighed, at sende ham på valgfri påbygning i åbent værksted. Dette tiltag kommer både mester og lærling til gode og er med til at skabe gode relationer til den enkelte mester.

Et vigtigt led i fødekæden til Åbent Værksted er HåndværkerAkademiets Fyrtårne. 11 netværk bestående af byggevirksomheder placeret i HåndværkerAkademiets kundeområde. De 11 fyrtårne er strategiske ifht. kontakt til erhvervslivet, og ikke mindst et netværk hvor information kan komme hurtigt frem. Gennem dem kan vi altid informere om aktuelle tilbud i på HåndværkerAkademiet og dermed i Åbent Værksted.

En sidste vigtig relation, som her skal nævnes, er det lokale jobcenter. Her forsøger vi gennem en løbende kontakt at holde dem orienteret om vores tilbud og indgår gerne i et samarbejde omkring udarbejdelse af aktiveringsforløb for ledige som med en relevant baggrund kan deltage i de kurser vi udbyder. 6 ugers selvvalgt efteruddannelse har alle ledige ret til i deres første dagpengeperiode og også her er vi i løbende dialog med det lokale jobcenter så vi sikrer os at de kurser vi udbyder er i overensstemmelse med de overordnede rammerne.

Udvikling af Åbent Værksted – tanker og idéer fra workshop

Udvikling af åbent værksted

Tanker og idéer fra
Workshop om åbent værksted
afholdt i BAI den 20. januar 2012

Indledning

Deltagere:

Fra EUC Nord - Lars Skibdal Schmidt, Jørn Henrik Sørensen, Finn Pedersen og Søren Beikes

Fra BAI - Birgitte Grum-Schwensen, Rasmus Zier Bro og Steen Elsborg (LDI)

Dette notat samler op på udviklingsdag om åbent værksted afholdt i Byggeriets uddannelser den 20. januar 2012

Det var dagens målsætning at:

- Komme i dybden med beskrivelsen af åbnet værksted
- Få kvaliteterne frem
- Få øje på mulighederne for forbedringer og nytænkning, og få arbejdet med nogle af idéerne
- Være "rådgiver" for nye skoler

Notatet er skrevet i punktform for kort og inspirerende at give input til det videre arbejde.

Oplevede kvaliteter på EUC Nord

Opsummerende pegede workshoppen på, at arbejdet med Åbent Værksted har følgende kvaliteter

- Deltagernes læring opnås i et miks af input, videndeling, erfaringsudveksling og netværksdannelse
- Undervisningen er individuelt tilrettelagt
- Der undervises i teori og praksis i et tæt samspil
- Der udvikles refleksive lærende murere
- Deltagerne bliver mødt i øjenhøjde
- Deltagerne udvikler deres motivation for læring i forløbet
- Deltagerne indgår som aktive samarbejdspartnere og tager ansvar
- Der er stor fleksibilitet i forhold til arbejdsopgaver og behov
- Det er en menneskelig god oplevelse at vær i ÅV – der er atmosfære
- Det er faglig *relevant* udvikling
- Deltagerne får derfor også lyst til mere uddannelse
- Den problemorienterede undervisning understøtter transfer
- Administrationen er fleksibel
- Der sker en integreret kompetenceudvikling af de involverede lærere

Eksempler på udsagn fra dagens arbejde:

- *Kursister afklares når de begynder; hvad arbejder de med, hvor kommer de fra, hvad har de lyst til at lære? Ofte kender EUC Nord kursisterne fra før (som lærling, som kursist).*
- *Det er lettere at nå uddannelsesmålene i Åbent Værksted. Kursisterne skal selv være opsøgende. Dialog med kursisterne om uddannelsesmålet.*
- *Faglærerens relationelle forhold til kursisten er ændret markant.*
- *Åbent Værksted øger underviserens egen faglighed.*
- *I Åbent Værksted arbejdes der med refleksion som en væsentlig faktor for læring.*
- *Kursisten opfattes og mødes som ressourcefuld, en person med masser af erfaring som har værdi, som der skal bygges videre på.*
- *Kursisterne kan i Åbent Værksted nemmere sætte ord på, hvad de har lært. De er selv aktører i læringen. Processen er lærerig, fordi refleksionen er med.*
- *Kursisten er samarbejdspartner. De er ikke objekter i en undervisningsinstitution eller et undervisningssystem. Det handler om at se personen, forstå hvem de er. Underviser, kursist/kursist finder svarene sammen.*
- *Refleksion og relevans er udgangspunkt for at læring kan finde sted.*
- *Transfer: Via Åbent Værksted arbejdes med at få arbejdspladsens problemstillinger ind på skolen og uddannelsen ud på arbejdspladsen.*
- *Fleksibel administration: Skolen er en åben butik, der er også sårbare voksne i målgruppen, og de møder ikke en skranke. Bliver inviteret til at komme i værkstedet, så de kan se hvad skole på Åbent Værksted handler om.*
- *Faglærerne kompetenceudvikler hinanden og kompetenceudvikles også af kursisterne.*
- *De (gode) fysiske rammer, hvad understøtter de? Åbne indlæg/aktiviteter som alle samles om.*
- *Studiemiljø understøtter personlig og faglig identitet. Som kursist er man en del af en historie.*
- *Underviserne har erfaring med tematisering af kurser. Det betyder blandt andet, at man i nogen grad kan "smugle" kurser ind, der ellers ikke vælges, men som er relevante, f.eks. kvalitetssikring.*
- *Kursisterne vælger af og til om undervejs i Åbent Værksted. De ser noget andet i værkstedet, som de finder mere interessant.*

Ideer til udvikling af Åbent Værksted

Det er vigtigt at være sig bevidst om de opsummerede styrker i den fortsatte udvikling, både på EUC Nord og alle andre steder. Når man på nye skoler ønsker at arbejde med Åbent Værksted, så er det anbefalingen netop at fokusere på at udvikle disse kvaliteter. I dette arbejde står disse udfordringer helt centralt:

- Ledelsesopbakning og arbejdstidsregler
- Undervisernes kompetencer og samarbejde
- Studiemiljøet
- Intern organisering og administration
- Eksterne samarbejdsrelationer
- Eksterne sparringspartnere

I arbejdet med disse udfordringer pegede workshoppen på følgende opmærksomhedspunkter:

Ledelsesopbakning og arbejdstidsregler

- AMU/Åbent Værksted skal være en del af en beskrevet strategiplan
- "Alle bærer noget til" (ledelse, faglærere) – det skal beskrives
- AMU/Åbent Værksted skal tematiseres/sættes på dagsordenen i LUU og bestyrelse
- Tilfredsstillende arbejdstidsaftale for de involverede undervisere er vigtig

Undervisernes kompetencer og samarbejde

- En barriere for at undervise i Åbent Værksted for visse faglærere er, at der er en tryghed og identitet forbundet med den gamle faglærerrolle. Man er generelt ikke opdraget til problembaseret, projektorganiseret undervisning.
- Åbent Værksted kræver studiekompetencer, det gælder både undervisere og kursister. Deltagerne skal trænes i at tage ansvar for egen læring og underviserne skal træne i at give slip.
- Der er derfor behov for, at skolerne giver plads til udvikling – både gennem kurser og projekter
- Det er samtidig en stor styrke, at selve deltagelsen som underviser i Åbent Værksted i sig selv er kompetenceudviklende
- Faglærere i Åbent Værksted skal trives med konstant udvikling, og det er som udgangspunkt ikke "den grønne" faglærer, der skal sættes til at undervise i åbent værksted, men derimod undervisere, der har en bred pallet af erfaringer at trække på.
- Når selvtilliden er på plads hos faglæreren, kan faglæreren give slip og agere.
- Faglæreren skal definere sig selv som underviser, for at kunne udvikle sig som underviser (skal ikke definere sig selv som håndværker).

- Det kunne være godt at skabe en liste over underviserens kompetencer i Åbent Værksted – såvel over hvad der kræves, som hvad man kan forvente at udvikle af kompetencer ved at undervise på ÅV

Studiemiljøet

Individuelt tilrettelagt

- Underviser som facilitator af læring
- Flere oplæg og mere teori – både i praktik- og teorilokalet
- En given opgaves læringspotentiale synliggøres for deltageren

Tilrettelæg deltagernes læring i et miks af

- Input
- Videndeling
- Erfaringsudveksling
- Netværk
- ... og refleksion. Skab refleksive lærende murere

Styrk deltagerens aktørstatus

- Mød deltageren i øjenhøjde
- Respekter deltageren som ressourcefuld og udvikl forløbet i samarbejde

Skab den menneskelige gode atmosfære

- Skab atmosfæren, det menneskelige respektfulde murermiljø
- Fyldt med faglige udfordringer
- Vær konstant undersøgende på hvordan dette bedst sker i konteksten

Teori og praksis i tæt samspil – blandt andet via øget digitalisering

- Bring teori med ud i værkstedet - det vil falde i god jord hos mange deltagere
- Undervisningsmateriale skal være digitalt tilgængeligt.
- PC'en skal med ud i værkstedet, så teorien kommer endnu tættere på praksis
- Generelt mere digitalisering – også anvendelse af Smart Board

Styrk lysten til mere uddannelse

- Via spændende, afslappet læringsmiljø
- Via smertefri tilmelding og formalitetsbehandling
- Via relevante og tidssvarende uddannelses tilbud
- Undersøg hvad der får deltagerne til at vende tilbage

Styrk arbejdet med transfer

- Særlig evaluering med virksomheder
- Relevans og transfer – endnu mere fokus på det!

Intern organisering og administration

Fysiske forhold

- Integration
- Teorilokale og værksted skal ligge samlet
- Registrering (VEU-godtgørelse mv.) og visitering skal ideelt ske i værkstedet

Interne netværk

- Skab relation til hovedforløb
- Dan netværk mellem underviserne

Eksterne samarbejdsrelationer

Skytset skal rettes bredt på:

- tidligere lærlinge
- mestre i netværk
- store virksomheder
- små virksomheder
- etc.

Bilag 1 – Eksempel på strukturer og progression – Svejseuddannelser